

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ)

Ομοσπονδία Συλλόγων Εκπαιδευτικού Προσωπικού Τ.Ε.Ι. (ΟΣΕΠ-ΤΕΙ)

Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 8 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011

ΘΕΜΑ: Σχετικά με τις πρόσφατες ανακοινώσεις της Υπουργού Παιδείας για τη χρηματοδότηση της έρευνας.

Σε σχέση με τις αλλαγές στην πολιτική χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων, την οποία παρουσίασε η Υπουργός Παιδείας κυρία Άννα Διαμαντοπούλου, στην πρόσφατη ενημέρωση της «Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας», της Βουλής των Ελλήνων (27 Ιανουαρίου 2011) αναφορικά με την πολιτική του Υπουργείου, στους τομείς έρευνας και τεχνολογίας, θέλουμε να δηλώσουμε τα ακόλουθα:

- Είναι αυτονόητο ότι συμφωνούμε με την αναγκαιότητα διαμόρφωσης εθνικού προγράμματος έρευνας & τεχνολογίας και στοχευμένης ενίσχυσης των τομέων στους οποίους η χώρα μας διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα στην βάση μιας επεξεργασμένης στρατηγικής ανάπτυξης της χώρας.
- Μας εκπλήσσει όμως η απουσία από τις προτεραιότητες τομέων, στους οποίους η χώρα μας διαθέτει αναμφισβήτητα συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως ο Πολιτισμός, η Ιστορία, η Αρχαιολογία, η Θάλασσα. Τομείς, οι οποίοι πέραν των άλλων αυτονόητων λόγων έχουν και έντονο τον αναπτυξιακό χαρακτήρα.
- Μας εκπλήσσει επίσης η απαξίωση της ελεύθερης έρευνας από το αρμόδιο για την έρευνα σήμερα Υπουργείο Παιδείας όπως αυτή σκιαγραφείται στην ακόλουθη αναφορά «*Ο κάθε ερευνητής μπορεί να κάνει ότι θέλει, το κάθε πανεπιστήμιο μπορεί να επιλέγει το χώρο της έρευνάς του. Όμως τα δημόσια κονδύλια πρέπει να εξυπηρετούν τις μεγάλες επιλογές που κάνει η χώρα. ... Χαίρομαι που υπάρχουν κατευθύνσεις και όχι να ερευνούμε γενικώς...*». Ε, τότε πράγματι θα έχουμε ένα τεράστιο πρόβλημα εθνικών διαστάσεων για όλες τις Επιστήμες.

- Μας θλίβει το γεγονός ότι δεν γίνεται κατανοητό ότι η αριστεία και η καινοτομία απ' οποιοδήποτε τομέα κι αν προέρχονται έχουν πολλαπλά ευεργετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη της χώρας.
- Η έκπληξή μας είναι ακόμα μεγαλύτερη διότι δεν διαθέτουμε κανένα στοιχείο, γραπτό ή προφορικό, με το οποίο το ΕΣΕΤ να τοποθετείται επί του θέματος της κατευθυνόμενης έρευνας, γνωρίζοντας συγχρόνως ότι αρκετά μέλη του ΕΣΕΤ διανύουν μια διεθνώς διακεκριμένη διαδρομή σε τομείς των βασικών επιστημών και σε επίπεδα αριστείας. Επιπλέον αναρωτιόμαστε αν είναι το ΕΣΕΤ που υιοθετεί και εισηγείται την ολίσθηση από τις εθνικές προτεραιότητες χρηματοδότησης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας στις αποκλειστικότητες των πέντε ερευνητικών ενότητων που ανακοίνωσε η κυρία Υπουργός.
- Τιμούμε όλες τις προσωπικότητες, που μετέχουν στο ΕΣΕΤ αλλά θεωρούμε πως ο καθορισμός των προτεραιοτήτων δεν μπορεί να είναι υπόθεση ολίγων. Σε μια ευνομούμενη πολιτεία οι προτεραιότητες πάντα προκύπτουν από ένα συντεταγμένο, ανοικτό και ουσιαστικό διάλογο μεταξύ όλων των εμπλεκομένων.
- Εκφράζουμε με τον πιο έντονο τρόπο την βαθιά δυσαρέσκεια και απογοήτευσή μας για την απόφαση του Υπουργείου Παιδείας να αναστείλει την προκήρυξη των προγραμμάτων Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής και Μεταδιδακτορικής Έρευνας στην Ελλάδα από το ΙΚΥ για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος. Το γεγονός αυτό συνδυαζόμενο με την τελική μορφή των όρων του προγράμματος για τους «Μεταδιδάκτορες» του ΕΣΠΑ μας οδηγεί σιγά – σιγά στην εδραίωση της αντίληψης, πως το Υπουργείο Παιδείας εννοεί πλέον να ενισχύσει οποιοδήποτε πανεπιστήμιο και οποιονδήποτε πανεπιστημιακό αρκεί να βρίσκεται εκτός ελληνικής επικράτειας!!!
- Τέλος, η άρνηση του Υπουργείου Παιδείας τα τελευταία χρόνια στο να ανταποκριθεί σε ανειλημμένες οικονομικές υποχρεώσεις του προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, που αφορούν σημαντικότερες ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές δράσεις, όπως οι «Κοινές Τεχνολογικές Πρωτοβουλίες» ARTEMIS, ENIAC, κλπ, ή παρόμοιες συνεργατικές δράσεις, πχ. SEE.ERA.NET, οι οποίες είναι στοχευμένες, συμπίπτουν με τους στόχους που θέτει το Υπουργείο και αποτελούν πολύτιμο παράδειγμα συμπράξεων ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, δημιουργεί σοβαρά και σε ορισμένες περιπτώσεις ανυπέρβλητα προβλήματα ως προς τη δυνατότητα υλοποίησης των στόχων, που τίθενται τόσο στην βασική όσο και στην εφαρμοσμένη έρευνα.

Επισημαίνουμε ότι, η για πολλά χρόνια κυρίαρχη τάση χρηματοδότησης αποκλειστικά της «στοχευμένης έρευνας» στην Ευρωπαϊκή Ένωση οδήγησε στην υστέρηση των χωρών της έναντι των βασικών ανταγωνιστών τους (ΗΠΑ και Ιαπωνία), όχι μόνο στη βασική, αλλά και στην εφαρμοσμένη έρευνα!!! Μετά από πολύχρονες και επίμονες προσπάθειες και πιέσεις από πλευράς της επιστημονικής

κοινότητας αυτή η αδυναμία αναγνωρίστηκε στο τελευταίο πρόγραμμα FP7 στο οποίο έγινε μια σημαντική προσπάθεια στροφής προς την ελεύθερη έρευνα - δηλαδή έρευνα με μόνο κριτήριο την αριστεία - μέσω του ERC. Βέβαια και πάλι το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων του FP7 εξακολουθεί να κατευθύνεται προς τη στοχευμένη έρευνα.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, η στροφή του Υπουργείου Παιδείας προς τη χρηματοδότηση ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ της "χρήσιμης έρευνας" είναι καταστροφική, διότι θα σημάνει το τέλος της επιστημονικής ανάπτυξης στη χώρα. Η ελεύθερη έρευνα με μόνο κριτήριο την αριστεία πρέπει να στηριχθεί και σε εθνικό επίπεδο γιατί είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθολογική ανάπτυξη της χώρας.

Η Κοινότητά μας:

(α) Θα μεταφέρει άμεσα στα Πολιτικά Κόμματα, στην Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και ιδιαίτερα στα μέλη της «Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας», τις θέσεις της για το θέμα.

(β) Θεωρεί ότι η διεύρυνση του ΕΣΕΤ, με επιστήμονες από τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα του ελληνικού χώρου, οι οποίοι θα εκπροσωπούν ένα ευρύτερο φάσμα επιστημονικών περιοχών, είναι υπό τις παρούσες συνθήκες περισσότερο από επιβεβλημένη. Η απουσία από το ΕΣΕΤ τουλάχιστον ισοβαρούς παρουσίας ακαδημαϊκών δασκάλων και ερευνητών του «εσωτερικού» πέραν του γεγονότος ότι προφανώς συνιστά μια βαριά προσβολή για την ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα αποτελεί και την πιθανή γενεσιουργό αιτία για σειρά αστοχιών που θα μπορούσαν να προκύψουν στο μέλλον.

(γ) Ζητά από το Υπουργείο Παιδείας να ανακαλέσει άμεσα την πρόσφατη απόφαση για αναστολή των υποτροφιών του ΙΚΥ και να προχωρήσει στην προκήρυξη των προγραμμάτων Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής και Μεταδιδακτορικής Έρευνας στην Ελλάδα και για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.

(δ) Ζητά από την Πολιτεία να διαθέσει άμεσα τους αναγκαίους πόρους για να καλύψει τις ανεπληρωμένες υποχρεώσεις της σε διάφορους διεθνείς ερευνητικούς οργανισμούς, προγράμματα και κοινές πρωτοβουλίες.

(ε) Ζητά από την Πολιτεία την άμεση απλοποίηση της διαδικασίας χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας υιοθετώντας επιτυχημένα πρότυπα όπως των ΗΠΑ, που έχουν μηδενική γραφειοκρατία.

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης
Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Η Γραμματέας

Ευγενία Μπουρνόβα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.

Ο Πρόεδρος

Γιάννης Τσάκης
Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας

Ο Γραμματέας

Κυριάκος Τσινίδης
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ Λάρισας

Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ε. Λουκάς
Κύριος Ερευνητής

Η Γ. Γραμματέας

Μαρία Θ. Στουμπούδη
Δ/ντρια Ερευνών